

REFERAT Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget d. 04-06-2025

Mødedato Onsdag d. 04. juni 2025 kl. 15:00

Mødested Snorrebakken 66, Mødelokale 5

Mødedeltagere Bjarne Hartung Kirkegaard, Kirstine van Sabben, Maria Fromseier
Kjærgaard, Niclas Fick, Linda Kofoed Persson

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Anlægssag til budget 2026. Status på renovering af Rønne Svømmehal samt behov for yderligere fi	4
Anvendelse af ikke-disponerede midler fra 2024.....	11
Statslige midler til kultur efter kulturaftaler.....	13
Evalueringsperiode 2022-2025.....	16
Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget....	18
Orientering om administrative spareforslag til budget 2026 på udvalgets område.....	20
Ophør af frivillighedsstrategien og aktiviteter herunder.....	22
Igangsættelse af arbejde med program for tværgående ejendomsforvaltning Rum til Velfærd.....	25
Anlægsbevilling til strategisk udvikling af Rønne - Helhedsplan for Nørrekås.....	31
Gensidig orientering.....	35
Sager til høring.....	36
Lukket: Lukket punkt: Orientering fra kulturinstitution.....	37
Lukket: Lukket punkt: Poulsker Idrætsforening (PIF) søger om kommunegaranti til køb af fitness-b	38

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Maria Fromseier Kjærgaard.

Claus Larsen-Jensen deltager som suppleant.

Kirstine Van Sabben forlod mødet kl. 18.07.

Bemærkninger til dagsorden

Fritidskonsulent Pernille Øllgaard Rasmussen deltager under behandlingen af punkt 2.

Punkt 14 blev behandlet umiddelbart efter punkt 2, med deltagelse af Fritidskonsulent Pernille Øllgaard Rasmussen.

Deltagere fra administrationen

Kommunaldirektør Sine Sunesen

Udvalgssekretær Betina Bjergsted Radovanovic Barbossa

Punkt 2: Anlægssag til budget 2026. Status på renovering af Rønne Svømmehal samt behov for yderligere finansiering

23/26041

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget præsenteres her for to anlægforslag til budgetforhandlingerne for budget 2026 vedrørende anlægstilskud til renovering af Rønne Svømmehal.

Der blev i forbindelse med vedtagelsen af budget 2024 afsat i alt 10 mio. kr. til anlægstilskud til en delvis renovering af Rønne Svømmehal i 2024-2025 på baggrund af en tilstandsrapport udfærdiget af COWI i 2023. Der blev godkendt en anlægsbevilling til projektet på et tilsvarende beløb i februar 2024.

Rambøll, som vandt totalrådgiverudbuddet, har arbejdet videre ud fra COWIs prioriteringer, forudsætninger og resultater. Men desværre viser det sig, at projektplanen i det nuværende format, ikke kan sikre hallens overlevelse i mere end en kortere årrække. Der er derfor udarbejdet tre strategier, der viser nødvendige anlægsarbejder i forhold til forskellige tidshorisonter for svømmehallens levetid.

Der skal således træffes beslutning om, hvor længe Rønne Svømmehal ønskes holdt funktionel, da det er Rambølls vurdering, at den ønskede strategi skal vælges, inden renoveringen påbegyndes, idet en opskalering undervejs i processen vil fordyre renoveringen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

a) anlægforslag 'Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 2: 5-10 år' på 8,6 mio. kr. i 2027, oversendes til budgetforhandlingerne for 2026,

Eller

b) oversender anlægforslag 'Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 3: 10+ år' på i alt 20,8 mio. kr. fordelt over perioden 2026-2029 til budgetforhandlingerne for 2026

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Udvalget anbefaler indstilling a).

Sagsfremstilling

Rønne Svømmehal fik i februar 2024 en anlægsbevilling på 10 mio. kr. til renovering af svømmehallen ([Dagsordenspunkt: Anlægsbevilling til renovering af Rønne Svømmehal](#)) på baggrund af en tilstandsrapport udfærdiget af COWI i juli 2023 (i det følgende omtalt som TDD) ([COWI, TDD - tilstandsrapport](#)).

Rapporten oplyste nødvendige renoveringstiltag for sikring af svømmehallens fortsatte drift til en samlet sum af ca. 28 mio. kr. ekskl. moms, der vil sikre svømmehallens drift og eksistens i 10+ år.

Det blev i bevillingssagen fra 29. februar 2024 præciseret, at anlægsbevillingen ikke ville kunne dække en fuld renovering af Rønne Svømmehal, men udelukkende kunne dække udgifter til udbedring af absolut nødvendige renoveringsmæssige tiltag for at undgå lukning af svømmehallen inden for kort tid:

- Stop for vandindsivning i promenadedækket
- Reetablering af den katodiske beskyttelse
- Betonrenovering

Hertil var det nødvendigt med en renovering af vandbehandlingsanlægget i svømmehallen for at leve op til gældende miljøregler på området.

Det allerede givne anlægstilskud på 10 mio. kr. vil sikre en levetid for Rønne Svømmehal på maksimalt 5 år. Derfor foreslår administrationen, at der træffes politisk beslutning om at give supplerende budget til renovering, som er nødvendig, hvis strategi 2 eller 3 gennemføres.

Totalrådgiver Rambølls strateginotat

Som led i processen har Rønne Svømmehal efter et EU-udbud entreret med Rambøll som totalrådgiver for renoveringsprojektet.

Rambøll har udført grundige undersøgelser og har på den baggrund i marts 2025 udfærdiget et strateginotat (Bilag 1), der uddyber nedenstående tre mulige strategier (Bilag 2):

Alle beløb er overslag og angivet ekskl. moms.

Tabel 1: Rambølls strategier

Emne	Strategi 1: 0-5 år	Strategi 2: 5-10 år	Strategi 3: 10+ år
Promenadedæk	-	500.000 kr.	7.000.000 kr.
Katodisk beskyttelse (KB)	-	1.000.000 kr.	1.000.000 kr.
Beton – understøtning*	2.500.000 kr.	4.000.000 kr.	5.000.000 kr.
Beton – løbende kontrol	250.000 kr.	250.000 kr.	-
Honorar	2.800.000 kr.	2.800.000 kr.	2.800.000 kr.
Teknisk systematisk vurdering arbejder (TDD)	3.000.000 kr.	8.000.000 kr.	12.000.000 kr.
Honorar TDD-arbejder	360.000 kr.	960.000 kr.	1.440.000 kr.
Overslag i alt ekskl. moms	8.910.000 kr.	17.510.000 kr.	29.240.000 kr.

Emne	Strategi 1: 0-5 år	Strategi 2: 5-10 år	Strategi 3: 10+ år
		<p>- Forslaget omhandler etablering af et vandstop, der bremser udviklingen af korrosion i dele af promenadedækket. Vandstoppet dækker dog ikke overgangen mellem bassin og promenade ved overløbsrende, der derfor vil være udsat. Samtidig ses der udfordringer med promenadedækkets membran og generelle udførelse hvilket medfører vandindtrængen oppefra også.</p> <p>- Anlægget for den katodiske beskyttelse kan renoveres for at beskytte de eksisterende konstruktioner, men omfanget af betonreparationer krævet for at anlægget virker fuldt ud, vil stadig ikke være dækkende ift. det nødvendige renoveringsbehov fremadrettet og konstruktionerne understøttes stadig.</p> <p>- Denne løsning udelukker ikke en efterfølgende renovering, men denne risikerer at blive væsentligt dyrere, da skadesomfanget vil udvikle sig.</p>	<p>- Forslaget omhandler totaludskiftning af promenade, renovering af KB-anlæg, væsentlige betonreparationer, og er den eneste løsning der ser direkte ind i levetidsforlængende tiltag med henblik på at holde hallen åben i en længere årrække med muligheden for yderligere levetidsforlængelse.</p> <p>- Øvrig bygningsmasse skal ligeledes gennemgås iht. TDD. Rambøll arbejder videre med disse arbejder iht. COWIs TDD og planlægger yderligere besigtigelser og evt. supplerende undersøgelser.</p> <p>- TDD'en havde ca. 28 mio. afsat til istandsættelse og supplerende anbefalinger over 10 år. Det vurderes sandsynligt, at TDD-arbejderne er retvisende, dog er der behov for supplerende undersøgelser for at fastlægge det endelige behov, da TDD'en primært er udført på baggrund af visuelle inspektioner.</p>
Bemærkninger	<p>- Løsningen omhandler udelukkende understøtning* af betonkonstruktionerne, således at der ikke sker svigt af disse.</p> <p>- Denne løsning udelukker ikke en efterfølgende renovering, men denne risikerer at blive væsentligt dyrere, da skadesomfanget vil udvikle sig.</p>		

*Den i skemaet omtalte understøtning af betonelementer foretages ved opstilling af soldater i hallens tekniske områder - dog ikke i områder med brugeradgang.

Det er Rambølls klare anbefaling at arbejde videre med Strategi 3. Dette medfører dog, at det eksisterende projekt ændres, da udfordringerne med konstruktionerne i kælderens ikke kun kan løses med renovering af beton og KB-anlæg (katodisk beskyttelse), men kræver en komplet udskiftning af promenadedækket.

Strateginotatet (Bilag 1) viser, at renoveringen vedrørende Strategi 1 og 2 er mere omkostningstung end først antaget i TDD'en fra 2023. De allerede bevilgede 10 mio. kr. rækker altså ikke så langt som først antaget, og vil ikke sikre Rønne Svømmehal i den forventede årrække.

Derudover er det en klar pointe i notatet, at vælges Strategi 1 eller 2 som udgangspunkt, vil det blive væsentligt dyrere at skalere op senere i processen, hvis det besluttes, at Rønne Svømmehal skal holde i en længere årrække.

Rambølls Strategi 3 vurderes ikke væsentligt dyrere end de i TDD'en angivne 28 mio. kr. ekskl. moms, da Rambølls overslag lyder på 29,24 mio. kr. ekskl. moms.

På baggrund af Rambølls anbefaling om at vælge 'Strategi 3: 10+ år' fra start, har Rønne Svømmehal valgt at pausere renoveringen, da et udgangspunkt i Strategi 1 eller 2 kan fordyre renoveringen betydeligt.

Ingen periodisering ved 'Strategi 1: 0-5 år'.

Rambøll har ikke foretaget periodisering af udgifter ifm. renoveringen ved 'Strategi 1: 0-5 år', da denne kan finansieres af de allerede afsatte 10 mio. kr.

Ingen periodisering ved 'Strategi 2: 5-10 år'.

Rambøll har ikke foretaget periodisering af udgifter ifm. renoveringen ved 'Strategi 2: 5-10 år'.

Periodisering ved 'Strategi 3: 10+ år'

Rambølls nuværende vurdering af en periodisering af udgifterne på 29,24 mio. kr. ekskl. moms ifm. renoveringen ved Strategi 3 fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Periodisering af 'Strategi 3: 10+ år'

Beløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029	I alt
Beløb ekskl. moms	15,0	8,0	5,0	1,2	29,2

Vurderingen er foretaget ud fra nuværende kendskab til Rønne Svømmehals tilstand, samt med tanke på, at nogle af arbejderne kan kræve lukning, hvorfor man vil forsøge at prioritere at pulje visse arbejder, så der kan spares tid og udgifter til eksempelvis byggeplads mv.

Anlægsforslaget omhandlende 'Strategi 3: 10+ år' er udarbejdet med udgangspunkt i ovenstående periodisering.

Brugerperspektiv

Uanset valg af strategi vil renoveringen af Rønne Svømmehal medføre perioder med lukning af svømmehallen. Det foreslås at prioritere at pulje arbejderne både for at spare tid, udgifter til eksempelvis stillads, samt minimere behovet for lukning. Perioderne vil blive planlagt ud fra svømmehallens lav- og spidsbelastningsperioder.

Der er på nuværende tidspunkt ikke foretaget detailplanlægning af byggeprocessen, hvorfor lukningsperioder ikke er fastlagt. Et forsigtigt skøn angiver lukkeperioder for de tre strategier jf. tabel 3. Dette bør præciseres i den videre byggeplanlægning.

Tabel 3: Estimat over perioder med lukning af Rønne Svømmehal ifm. renovering:

Strategi Lukkeperiode

Strategi 1 1 periode á ca. 1 uges varighed

Strategi 2 1 periode á ca. 10 ugers varighed

Strategi 3 1 periode á ca. 10 ugers varighed

Forsinkelser i projektet

Rønne Svømmehal har, siden anlægsbevillingen blev givet i 2024, påbegyndt processen med renoveringen, som dog er stødt på forsinkelser ift. den oprindelige plan for både renovering og udbetaling af tilskud. Rønne Svømmehal har derfor indtil videre kun fået udbetalt 1. rate af anlægstilskuddet vedrørende anlægsbevillingen på 10 mio. kr.

Rønne Svømmehal har pt. anvendt 0,4 mio. kr. ekskl. moms til hhv. renovering af vandbehandlingsanlægget, EU-udbud af totalrådgiveropgaven, samt til de indledende undersøgelser og arbejder udført af Rambøll.

Rønne Svømmehal vil afvente politisk beslutning

Som ovenstående gennemgang af Rambølls strategier understreger er det af hensyn til mest hensigtsmæssig udnyttelse af midlerne, nødvendigt at træffe beslutning om, hvilken strategi, man ønsker at arbejde videre med, inden der foretages yderligere renoveringsarbejder.

Vælges Strategi 1 nu, og ønsker man senere at ændre valget til Strategi 2 eller Strategi 3, vil renoveringen blive dyrere, end det er angivet i strategierne.

Rønne Svømmehal vil derfor afvente politisk beslutning om planen for Rønne Svømmehals levetid, da de ønsker at sikre, at de penge der er bevilget, og evt. bliver bevilget yderligere, bliver anvendt hensigtsmæssigt.

Anlægsforslag

Center for Miljø, Plan og Kultur, Kultur og Fritid, har på baggrund af Rambølls strateginotat udarbejdet to anlægsforslag (Bilag 3 og Bilag 4) i relation til yderligere anlægstilskud til renovering af Rønne Svømmehal.

Bilag 3: Anlægsforslag: Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 2: 5-10 år.

Bilag 4: Anlægsforslag: Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 3: 10+ år.

Der anvises ikke finansiering i forbindelse med anlægsforslagene. Ved oversendelse af anlægsforslagene bliver de en del af budgetforhandlingerne for budget 2026.

Økonomiske konsekvenser

Moms

Indledningsvis skal det bemærkes, at der er specielle regler for moms på dette tilskudsområde, hvilket fremgår af nedenstående tabeller 4 og 5. Da Rønne Svømmehal ikke er momsregistreret, kan kommunen få momsrefusion ved udbetaling af tilskud svarende til en momsandelsprocent (MA) på 85.

Allerede afsatte anlægsmidler

Det allerede afsatte rådighedsbeløb på 10 mio. kr. til anlægstilskud (Strategi 1), indgår som medfinansiering af udgifterne i de to strategiscenarier nedenfor.

Da denne medfinansiering allerede er besluttet af kommunalbestyrelsen, er det ligeledes kommunalbestyrelsen, der træffer den endelige beslutning om valg af strategi.

Økonomi – 'Strategi 2: 5-10 år'

Udgiften på 0,4 mio. kr. ekskl. moms, som Rønne Svømmehal jf. sagsfremstillingen allerede har afholdt, er ikke omfattet af Rambølls overslag på 17,51 mio. kr. ekskl. moms, hvorfor det samlede udgiftsbehov ekskl. moms for Strategi 2 udgør 17,91 mio. kr., jf. række 1 i tabel .

Tabel 4: 'Strategi 2: 5-10 år'

Beløb i 1.000 kr.	2025	2026	2027	I alt
Udgiftsbehov ekskl. moms	9.639	0	8.271	17.910
Udgiftsbehov inkl. 25 pct. moms	12.048	0	10.339	22.388
Heraf kom. momsafløftning (MA85)	-2.048	0	-1.758	-3.806
Kom. udg. efter momsafløftn.	*10.000	0	8.582	18.582

*Beløbet anført i 2025 udgør det allerede afsatte rådighedsbeløb.

Ved valg af Strategi 2 vil der være behov for at afsætte yderligere budget på 8,582 mio. kr. i 2027.

Det samlede budget til anlægstilskud til Rønne Svømmehal (overlevelse i 5-10 år) vil udgøre 18,582 mio. kr.

Økonomi – 'Strategi 3: 10+ år'

Udgiften på 0,4 mio. kr. ekskl. moms, som Rønne Svømmehal jf. sagsfremstillingen allerede har afholdt, er ikke omfattet af Rambølls overslag på 29,24 mio. kr. ekskl. moms, hvorfor det samlede udgiftsbehov ekskl. moms for Strategi 3 udgør 29,64 mio. kr., jf. række 1 i tabel 5.

Tabel 5: 'Strategi 3: 10+ år'

Beløb i 1.000 kr.	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Udgiftsbehov ekskl. moms	9.639	6.000	8.000	5.000	1.001	29.640
Udgiftsbehov inkl. 25 pct. moms	12.048	7.500	10.000	6.250	1.252	37.050
Heraf kom. momsafløftning (MA85)	-2.048	-1.275	-1.700	-1.063	-213	-6.298
Kom. udg. efter momsafløftn.	*10.000	6.225	8.300	5.188	1.039	30.752

* Beløbet anført i 2025 udgør det allerede afsatte rådighedsbeløb.

Ved valg af Strategi 3 vil der være behov for at afsætte yderligere budget på samlet 20,752 mio. kr., fordelt med 6,225 mio. kr. i 2026, 8,3 mio. kr. i 2027, 5,188 mio. kr. i 2028 og 1,039 mio. kr. i 2029.

Det samlede budget til anlægstilskud til Rønne Svømmehal (overlevelse i 10+ år) vil udgøre 30,752 mio. kr.

Afsatte midler til ny svømmehal

Administrationen gør opmærksom på, at der også er afsat rådighedsbeløb på 15 mio. kr. i 2027 til at støtte etableringen af

en ny svømmehal i Rønne. Midlerne, der forventes givet som anlægstilskud, blev afsat i forbindelse med vedtagelsen af budget 2024.

Supplerende sagsfremstilling af 2. juni 2025

Administrationen har efter udsendelsen af dagsordenen modtaget nye oplysninger om lukkeperioder for de tre strategier.

Der er modtaget vurdering fra Rønne Svømmehals eksterne tekniske rådgiver Rambøll, hvilket betyder, at perioder med lukning er længere og vurderet med usikkerhed. Opdateret tabel over skønnet lukkeperioder ses nedenfor.

Tabel 3: Estimat over perioder med lukning af Rønne Svømmehal ifm. renovering:

Strategi Lukkeperiode

Strategi 1 1 periode á ca. 1 uges varighed

Strategi 2 1 periode á ca. 6 måneders varighed

Strategi 3 1 periode á ca. 6 måneders varighed

Hvad angår strategi 1 vurderer rådgiver, at uforudsete hændelser kan forlænge lukkeperiode udover 1 uge.

Bilag

Strateginotat, Rambøll

Strategier, Rambøll

Anlægsforslag: Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 2: 5-10 år

Anlægsforslag: Renovering af Rønne Svømmehal, Strategi 3: 10+ år

Punkt 3: Anvendelse af ikke-disponerede midler fra 2024

25/9796

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget beslutter

Resumé

På bevilling 21 Fritid og Kultur er der overført et overskud på knap 1,6 mio. kr. fra 2024 til 2025. Ud af dette beløb er 297.000 kr. endnu ikke disponeret. Efter politisk ønske fremlægger administrationen nu forslag til, hvad beløbet kan anvendes til. Udvalget skal beslutte, hvilket forslag, der skal arbejdes videre med.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- udvalget beslutter, hvilke beskrevne forslag (A-C) der skal prioriteres inden for rammen af det ikke-disponerede restbeløb på 297.000 kr. på bevilling 21 Kultur og Fritid

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Udvalget beslutter forslag c) med følgende engangsbeløb:

75.000 kr. til Natur Bornholm

75.000 kr. til Bornholms Middelaldercenter

50.000 kr. til Handicapidræt Bornholm

30.000 kr. til klubber for 8-15-årige

33.500 kr. til Musik- og Teaterrådet

33.500 kr. til Kunst- og Kulturhistorisk Råd

Sagsfremstilling

På udvalgmødet den 3. april 2025 behandlede Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget en sag om overførsler fra 2024 til 2025 på bevilling 21 Fritid og Kultur. Det fremgik af sagen, at bevillingen havde et overskud på 1.586.000 kr. som overførtes til 2025. Ud af dette beløb er 297.000 kr. ikke disponeret.

Efter politisk ønske fremlægges nu administrative forslag til anvendelse af dette rådighedsbeløb. Udvalget skal beslutte hvilke forslag, som de ønsker, at der skal arbejdes videre med.

Forslag til anvendelse af restbeløbet på 297.000 kr.

Forslag A. Tilskud til kulturelle aktiviteter

Administrationen foreslår, at restbeløbet fordeles ligeligt mellem områdets to kulturelle råd. Det vil sige, at Musik- og Teaterrådet og Kunst- og Kulturhistorisk Råd hver får tilført 148.500 kr. Rådene kan anvende midlerne inden for rammen af sine vedtægter. Det vil sige, at de kan bruge midlerne til at gennemføre egne projekter eller bevilge midlerne efter ansøgning fra diverse ansøgere.

Forslag B. Indkøb af materiale til idrætsområdet

Idrætsområderne foreslår, at 271.000 kr. af restbeløbet på 297.000 kr. anvendes til at erstatte udtjent idrætsmateriel. Jf. oversigt nedenfor.

Materiel	Beløb ekskl. moms
2 sæt 11 mandsmål	69.576
2 sæt 7 mandsmål	55.176
2 sæt 5 mandsmål	43.576
2 sæt tennislinjer	13.000
Gator arbejdsbil	90.000
I alt	271.328

Forslaget omfatter, at beløbet delvist anvendes til erhvervelse af tre sæt nye fodboldmål til Stadion Syd og Stadion Nord. Målene skal gøre det muligt at slå græsset på fodboldbanerne med græsklipperoboter. I dag vanskeliggøres den automatiserede græsslåning, da robotterne sætter sig fast i de nuværende fodboldmål.

Dertil foreslås restbeløbet anvendt til indkøb af nye tennislinier til Rønne Tennisbaner ved DGI Hallen. Endelig kan beløbet bruges til at finansiere en ny arbejdsbil til stadion. Idrætsområdet oplyser, at deres nuværende Gator er helt slidt op. Den bliver flittigt brugt som det vigtigste arbejdsredskab på stadion – både i det daglige arbejde og når idrætsområdet hjælper de frivillige. Prisen på 90.000 kr. er en skønnet pris på en brugt Gator arbejdsbil.

Forslag C: Udvalgets egne forslag

Udvalget har selv mulighed for at stille forslag til anvendelse af restbeløbet på 297.000 kr.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt udvalget beslutter, at der skal arbejdes videre med forslag A og/eller B vil det tildelte beløb blive overført til henholdsvis Musik- og Teaterrådet, Kunst- og Kulturhistorisk Råd og/eller bevilling 59 Idrætsområder.

Punkt 4: Statslige midler til kultur efter kulturaftaler

25/9660

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommunes kulturaftale med staten udløb i 2024 uden fornyelse som følge af budgetforliget for 2025. Samtidig besluttede regeringen at nedlægge alle nationale kulturaftaler fra 2025. Det har åbnet muligheden for, at kommunen kan søge statslige midler til lokale kulturprojekter i 2025 og muligvis også årene 2026-2028. Administrationen foreslår at anvende et forventet tilskud i 2025 på 300.000 kr. til to projekter for børn og unge. Oplægget skal nu godkendes politisk, inden projektbeskrivelser skal sendes til Slots- og Kulturstyrelsen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- oplæg til udmøntning af et forventet, statsligt kulturtilskud på 300.000 kr. godkendes

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Udvalget beslutter følgende:

50.000 kr. til Kulturskolen

50.000 kr. til Børnebibliotek

50.000 kr. til arrangementer målrettet demente borgere

150.000 kr. til børneteaterordning i 2026/27

Sagsfremstilling

Ultimo 2024 udløb Bornholms Regionskommunes kulturaftale med Kulturministeriet. Samtidig bortfaldt kommunens budget til at indgå en ny fireårig kulturaftale som følge af budgetforliget for 2025. Kommunen har siden 2014 været en del af kulturaftaleordningen, hvilket har gjort det muligt at løfte flere kulturelle indsatsområder. Hvert år har kommunen modtaget et statsligt tilskud på 300.000 kr. via det kulturelle aktstykke om udlodningsmidler, mod en kommunal medfinansiering på mindst 50 %.

I efteråret 2024 besluttede regeringen at nedlægge alle kulturaftaler med landets 12 kulturregioner fra den 1. januar 2025. Beslutningen blev taget som led i et ønske om at reducere statslig administration og bureaukrati. Regeringen understregede dog, at de midler, der hidtil var afsat til kulturregionerne, fortsat skal anvendes til kulturelle formål i kommunerne.

Som følge af denne ændring har Bornholms Regionskommune fortsat mulighed for at søge statslige tilskud til kulturelle aktiviteter i 2025 – og muligvis også i de kommende år. I det følgende redegøres for muligheden for tilskud til kultur, hvorefter administrationen fremlægger et oplæg til, hvad midlerne kan anvendes til. Oplægget indstilles til politisk godkendelse.

Statslige midler efter kulturaftaler

Kulturministeriet lægger op til, at kulturregionerne kan modtage et 1-årigt tilskud i 2025 finansieret af udviklingsmidler fra det kulturelle aktstykke for året 2025/2026.

Udviklingsmidlerne kan udelukkende bruges til lokale kulturaktiviteter (dvs. ikke idræts- og fritidsaktiviteter), og der er

ingen krav om kommunal finansiering. Tilskuddet til hver af de 12 kulturregioner vil følge fordelingsnøglen for det kulturelle aktstykke for året 2024/2025.

Det 1-årige tilskud er forudsat, at aktstykket bliver godkendt i Finansudvalget. Det forventes ske i juni 2025. Herefter skal kulturregionerne indsende projektbeskrivelser til Slots- og Kulturstyrelsen, der på dette grundlag skal godkende, hvad midlerne anvendes til. Tilskud forventes udmøntet august/september 2025. Slots- og Kulturstyrelsen har oplyst, at det er muligt at overføre tilskudsmidler fra 2025 til 2026.

Det er regeringens intention, at tilskud til kulturregionerne skal på finansloven i årene 2026, 2027 og 2028. Det betyder, at kommunen muligvis kan modtage et statsligt tilskud til kultur igen til næste år.

Oplæg til udmøntning af statslige midler i 2025/2026: Børn, Unge og Kultur

På baggrund af statens udmelding forventes det, at kommunen kan modtage et tilskud på 300.000 kr. fra det kulturelle aktstykke til lokale kulturaktiviteter. Beløbet er dog endnu ikke bekræftet af Slots- og Kulturstyrelsen. Administrationen har dog haft løbende dialog med styrelsen og har tilkendegivet, at kommunen fortsat ønsker at modtage udlodningsmidler fra det kulturelle aktstykke, som hidtil.

Da det forventes, at kommunen skal indsende projektbeskrivelser inden sommerferien, fremlægger administrationen allerede nu et oplæg til, hvordan et eventuelt tilskud på 300.000 kr. kan anvendes. Hvis der sker væsentlige ændringer, vil der blive rejst en ny sag, som udvalget skal tage stilling til efter sommerferien.

Administrationen stiller forslag om, at beløbet på 300.000 kr. fordeles ligeligt mellem to indsats, som sætter fokus på børn og unges møde med kunst, kultur og natur.

Udlodningsmidler fra Slots- og Kulturstyrelsen 300.000 kr.

Indsats 1. Kulturelle fællesskaber for unge i Dams Gaard 150.000 kr.

Indsats 2. Skoletjenesten Bornholm 2026 150.000 kr.

Indsats 1. Kulturelle fællesskaber for unge i Dams Gaard

Indsatsen har til formål at styrke unges lyst til at engagere sig i kulturelle fællesskaber og udfolde sig kreativt. Initiativet spiller ind i planerne for at omdanne Dams Gård til et Kulturhus med fokus på aktiviteter for/af børn og unge. Projektet deler sig i to dele, der hhv. engagerer unge på Dams Gård som del af deres undervisning og dels på mere frivillig basis.

Første del består af udvikling af forløb til elever i udskoling og Campus Bornholm. Disse forløb skal byde på forskellige typer af kulturarrangementer, der dels understøtter skoleundervisningens læringsmål og dels inspirerer elever/studerende til at bruge Dams Gård fremadrettet som ramme for deres kulturelle interesser.

I projektets anden del arrangeres kulturaktiviteter for unge i fritiden. Her understøttes også interesserede unge, der ønsker at anvende Dams Gård til at udfolde/afprøve deres kunstneriske interesser og ideer. Det inkluderer også de unge, der allerede bruger Dams Gård i dag. Aktiviteterne forventes gennemført i et samarbejde med relevante partnere, kulturinstitutionerne, kunstnere m.v.

Indsatsen gennemføres i et samarbejde med Bornholms Kulturuge og er en videreudvikling af et tidligere kulturaftaleprojekt.

Forventet projektstart: August/september 2025

Indsats 2. Skoletjenesten Bornholm 2026

Da kommunens kulturaftale med Kulturministeren udløb med udgangen af 2024 bortfaldt finansieringsgrundlaget for Skoletjenesten Bornholm. Den 5. december 2024 besluttede udvalget at afsætte et engangsbeløb på 140.000 kr. som en medfinansiering til en fortsættelse af Skoletjenesten i 2025. Beløbet gjorde det muligt at indgå en 1-årig samarbejdsaftale med Skoletjenesten i København (Nationalt videncenter for eksterne læringsmiljøer forankret i Københavns Kommune) om at fastholde skoletjenestekoordinatorstillingen i 2025.

Siden da har styregruppen for Skoletjenesten arbejdet på en anden model for, hvordan Skoletjenesten Bornholm kan finansieres på længere sigt og i hvilket format. Arbejdet har omfattet en afdækning af, hvordan og i hvilken grad, at skole- og dagtilbudsområdet og kulturinstitutioner kan bidrage til Skoletjenesten. Trods stor opbakning til Skoletjenestens

arbejde ser disse interessenter sig pt. ikke i stand til at bidrage økonomisk til en fælles skoletjenestefunktion.

Over en længere årrække er der blevet opbygget et solidt pædagogisk samarbejde mellem øens skoler og de eksterne læringsmiljøer. Det afspejler sig bl.a. i statistikken over antallet af bornholmske børn og unges brug af øens natur- og kulturinstitutioner: Besøgsantallet er steget fra ca. 8.000 børn/unge i skoleåret 2014/2015 til 22.000 børn/unge i skoleåret 2023/2024.

Dette samarbejde er med til at sikre lighed i adgangen til viden og aktiv udfoldelse inden for kunst, kultur og natur. På den måde understøtter Skoletjenesten Bornholm, at alle øens børn og unge har samme mulighed for at opleve og være del af de kulturtilbud, der er på Bornholm.

Administrationen foreslår derfor, at der afsættes 150.000 kr. til at opretholde en koordinerende skoletjenestefunktion i 2026. Skoletjenesten i København har tilkendegivet, at de fastholder deres nuværende bidrag på 120.000 kr. Det giver et samlet budget på 270.000 kr. til formålet.

Forventet projektstart: 1. januar 2026

Næste skridt

Hvis udvalget godkender ovenstående oplæg, vil administrationen udarbejde projektbeskrivelser og budget for de to indsatser og sende dem til godkendelse i Slots- og Kulturstyrelsen. Som nævnt tidligere er dette forudsat, at det kulturelle aktstykke 2025/2026 godkendes, og at der ikke sker væsentlige ændringer i det forventede tilskud.

Økonomiske konsekvenser

Et tilskud vil blive placeret på bevilling 21 Kultur og Fritid.

Punkt 5: Evaluering af valgperioden 2022-2025

25/9058

Sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget beslutter

Resumé

Kommunalvalget den 18. november 2025 markerer afslutningen af den siddende kommunalbestyrelses valgperiode, der effektueres med udgangen af 2025.

For at sikre den bedst mulige overlevering af erfaringer til et kommende, politisk udvalg på fagområdet, gennemfører administrationen derfor en evaluering i de enkelte udvalg. Evalueringen overleveres skriftligt til de kommende udvalg, som en del af den samlede materialepakke.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- udvalget evaluerer den snart afsluttede valgperiode og videresender evalueringen til efterfølgende udvalg med ansvar for området

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Drøftet.

Sagsfremstilling

Evalueringen gennemføres i de stående udvalg inden sommerferien 2025, for at sikre et rum til opsamling og refleksion.

Formål og tilgang

Evalueringen sigter mod at give udvalgenes medlemmer mulighed for reflektere over deres oplevelser af den forgangne valgperiode, sådan at et nyt udvalg kan drage nytte af det nuværende udvalgs erfaringer og tanker.

Det konkrete produkt af udvalgenes evalueringer er derfor at en opsamling på evalueringen, der giver erfaringsbaseret inspiration og et kvalificeret input til en kommende udvalg.

Spørgsmål i evaluering

For at sikre den bedst mulige erfaringsopsamling, vil både evalueringerne og opsamlinger på dem tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1. Hvilke opgaver ser I foran det kommende udvalg, som skal løftes på området (reformer og lignende)?

2. Hvilke udfordringer ser I på jeres område, som et kommende udvalg bør tage stilling til?
3. Hvilke potentialer eller muligheder ser I på jeres område, som et kommende udvalg bør tage stilling til?
4. Er der andre ting, som I tænker et kommende udvalg bør vide?

Opsamling af evalueringen

Administrationen har udarbejdet opsamlingsdokument til udvalgene, sådan at det er lettest muligt for udvalgene under punktet, selv at indføje input i dokumentet.

Administrationen vil som en del af introduktionen af den nye og i samarbejde med en kommende borgmester, fordele inputs til de udvalg, som nedsættes.

For at give plads til forskellige perspektiver og fokusområder, vil opsamlingen kunne rumme mere end ét svar per spørgsmål.

Denne struktur giver mulighed for at samle konkrete input og refleksioner fra udvalget på en systematisk måde, uden at træde de folkevalgtes oplevelser under fode.

Den videre proces

I forlængelse af evalueringen udarbejder administrationen et referat, som overføres til det kommende udvalg med ansvar for politikområdet.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Punkt 6: Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget

25/7057

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Resumé

I sagen gennemgås budgetopfølgningen pr. 30. april 2025 på udvalgets områder.

Driftsopfølgningen viser et forventet overskud på 0,5 mio. kr. i 2025. Overskuddet er sammensat af et overført overskud på 2,3 mio. kr. samt et merforbrug i året på 1,8 mio. kr.

Samlet giver budgetopfølgningen på driften ikke anledning til nogen bekymringer.

Anlægsopfølgningen viser, at der forventes et forbrug på 0,9 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 46,2 mio. kr.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Drift

Herunder gennemgås i hovedtræk de væsentligste dele af budgetafvigelserne for de enkelte bevillinger, der vedrører udvalgets områder.

Beløb i 1.000 kr.	Overført over-/underskud fra 2024	Forventet mer-/mindreforbrug for 2025	Forventet over-/underskud for 2025
	A	B	C = A + B
21 Kultur og fritid	1.586	-1.164	422
22 Biblioteker	297	-297	0
59 Idrætsområder	387	-328	59
Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget	2.270	-1.789	481

Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud
Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2025 ekskl. overførsler fra 2024
Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2025 inkl. overførsler fra 2024

Der er ingen særlige udfordringer på driften og derfor ingen bemærkninger hertil. For specifikationer til de enkelte bevillinger henvises til bilag 1.

Anlæg

På Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2025 46,2 mio. kr., hvoraf der forventes et forbrug på 0,9 mio. kr., hvilket svarer til et samlet forventet mindreforbrug på 45,3 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug vedrører hovedsageligt følgende projekter: Varmtvandsbassin i Gudhjem Svømmehal, renovering af Rønne Svømmehal og Bornholms Museum, jf. bilag 2.

Økonomiske konsekvenser

På udvalgets områder forventes samlet set et overskud på 0,5 mio. kr. på driften samt et forventet forbrug på 0,9 mio. kr. på anlæg i 2025, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Bilag

Bilag 1: Budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget

Bilag 2: Anlægsopfølgning pr. 30. april 2025, Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget

Punkt 7: Orientering om administrative spareforslag til budget 2026 på udvalgets område

25/10411

Sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Formål med sagen

Økonomi- og Klimaudvalget har besluttet at give direktionen mandat til at udarbejde budgetforslag til budget 2026.

Der er derfor administrativt udarbejdet prioriteringskatalog til budget 2026 og overslagsår der lever op til den besluttede spareramme på 50 mio. kr.

Der indgår forslag i prioriteringskataloget for 1,1 mio. kr. årligt på Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalgets område.

I tråd med den vedtagne budgetvejledning for 2026 skal udvalgene i juni orienteres om de administrative forslag på udvalgets område.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Den 19. februar behandlede Økonomi- og Klimaudvalget sagen om processen for budget 2026, og det blev besluttet at der administrativt skal udarbejdes et prioriteringskatalog på 50 mio. kr.

Spareforslagene har været drøftet i de respektive CenterMED-udvalg i forhold til arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

I tabellen nedenfor ses de administrative forslag på Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalgets område.

Tabel 1: Oversigt over de administrative forslag på Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalgets område

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget

21 Kultur og Fritid

FKLU-21-01

Spareforslag i alt:

Årlig spareforslag:

Reduktion af driftstilskud til selvejende idræts- og svømmehaller

FKLU-21-02	Reduktion af medlemstilskudspuljen
FKLU-21-03	Reduktion af kulturelle puljer
FKLU-21-04	Reduktion af tilskud til selvejende medborgerhuse
FKLU-21-05	Bortfald af sommerferieaktiviteter til børn
22 Biblioteker	Årlig spareforslag:
FKLU-22-01a	Rønne, Nexø, Allinge bibeholdes. Gudhjem og Svaneke flytter til nye adresser. Afhentning sted: Aakirkeby og Hasle.
FKLU-22-01b	Biblioteker Rønne, Nexø, Gudhjem, Svaneke (Gudhjem og Svaneke på nye adresser). Afhentningssteder: Allinge, Aakirkeby, Hasle.
FKLU-22-01c	Rønne og Nexø bibeholdes. Afhentningssteder: Allinge, Aakirkeby, Hasle, Svaneke og Gudhjem (to sidstnævnte på nye adresser).
FKLU-22-01d	Rønne og Nexø består. Aakirkeby bliver afhentningssted. Resten af filialerne lukkes og Ungdomsskolen i Klemensker bliver nyt afhentningssted.
FKLU-22-01e	Nyt scenarie 2025: Rønne, Nexø, Svaneke, Gudhjem folkebiblioteker består. Folkebibliotek i Hasle, Aakirkeby og Allinge nedlægges og overgår til at være afhentningssteder.
FKLU-22-02	Opsigelse af Filmstriben
59 Idrætsområder	Årlig spareforslag:
FKLU-59-01	Lukning af svømmebassinet på Søndermarksskolen

Note: Der tages forbehold for eventuelle justeringer i forslagene.

Udover ovennævnte forslag indgår 4 tværgående forslag i det administrative prioriteringskatalog, der er tænkt placeret under Økonomi- og klimaudvalget med henblik på senere udmøntning.

Det drejer sig om:

- Velfærdsteknologi og digitalisering
- Digitalisering af administrative funktioner
- Strukturelle ændringer, fortætning af aktiviteter og funktioner, der reducerer behovet for kommunale bygninger
- Rammebesparelse som følge af tiltag i forhold til regelforenkling (statslige og egne)

Samlet udgør de 4 forslag en besparelse på 2,4 mio. kr. i 2026, stigende til 13,9 mio. kr. i 2029.

Den 19. juni vil direktionen give kommunalbestyrelsen en overordnet præsentation af forslagene og fortælle om administrationens tilgang og arbejde med prioriteringskataloget.

Økonomiske konsekvenser

Punkt 8: Ophør af frivillighedsstrategien og aktiviteter herunder

25/9700

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med budget 2025 vedtaget et ophør af frivillighedskonsulentstillingen i Staben. Hermed bortfalder kommunens centrale understøttelse og koordinering af frivillighedsaktiviteter udover selve uddelingen af Puljen for frivillige sociale indsatser. Dette dagsordenspunkt beskriver konsekvenserne af beslutningen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” nedlægges, og at opgaverne fra strategien videreføres af centrene, i det omfang det er muligt indenfor rammerne af lovgivning og økonomi

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 02-06-2025

Bjarne Hartung Kirkegaard fremsætter følgende ændringsforslag: ”At den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” tilpasses beslutningen om at funktionen som frivillighedskonsulent ophører, så de enkelte centre og stab ud fra rammerne af lovgivning og økonomi vurderer hvilke opgaver, der kan videreføres”.

Social- og Sundhedsudvalget godkender ændringsforslaget.

Kirstine van Sabben afventer sin stillingtagen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Anbefales.

Sabine Nicoline Lyngberg og Jacob Trøst afventer deres stillingtagen.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Udvalget afventer sin stillingtagen.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Kirstine Van Sabben, Claus Larsen-Jensen og Linda Kofoed Persson afventer sin stillingtagen.

Niclas Fick kan ikke medvirke.

Bjarne Hartung kan ikke medvirke og ønsker følgende mindretalsudtalelse:

”At den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” tilpasses beslutningen om at funktionen som frivillighedskonsulent ophører, så de enkelte centre og stab ud fra rammerne af lovgivning og økonomi vurderer hvilke opgaver, der kan videreføres”.

Sagsfremstilling

Den vedtagne budgettilpasning medfører, at stillingen som frivillighedskonsulent nedlægges. Stillingen har hidtil understøttet tværgående samarbejder, netværk, arrangementer og initiativer under frivillighedsstrategien. Uden en central koordinerende funktion vil det fremadrettet være vanskeligt at fastholde en fælles kommunal strategi for området.

Puljen for frivillige sociale indsatser videreføres dog med en årlig udlodning, og administrationen vil sikre den nødvendige understøttelse af puljeudmøntningen. Derudover vil det være op til de enkelte centre og fagområder at vurdere, hvor og i hvilket omfang eksisterende samarbejder og initiativer kan opretholdes – eksempelvis i regi af civilsamfundet, centrene eller via lokale netværk.

Selvom den overordnede strategi foreslås ophævet, vil det fortsat være muligt at understøtte frivillighed og civilsamfundsløsninger på forskellig vis – dog i et mere decentralt og situationsbestemt setup.

Strategien indeholder tre væsentlige spor, der hver især har haft betydning for Bornholms Regionskommunes arbejde med civilsamfundet og frivillighedsområdet. Disse spor er: 1) Frivillighed, foreningsliv, civilsamfund og aktivt medborgerskab, 2) Unges trivsel og fællesskaber samt 3) Social innovation og samskabelse.

Strategiens første spor om frivillighed, foreningsliv, civilsamfund og aktivt medborgerskab vil i mindre grad kunne videreføres i sin nuværende form, da den koordinerende funktion i kommunen bortfalder. Aktiviteter som det mobile frivillighedskontor og arrangementer som Frivillig Fredag videreføres ikke fra 2025, men flere af de involverede aktører har opnået erfaring og netværk, som kan understøtte fremtidige samarbejder – i nyt regi.

Det andet spor om unges trivsel og fællesskaber har været understøttet af tværgående indsatser og samarbejde med uddannelsesinstitutioner og foreninger. Uden en central tovholder vil visse aktiviteter ikke kunne videreføres i deres nuværende form, men det undersøges aktuelt, om og hvordan elementer heraf kan forankres hos andre aktører eller fagcentre.

Det tredje spor om social innovation og samskabelse har haft fokus på udvikling af nye løsninger i samarbejde med civilsamfundet. Uden en central funktion vil det fremover i højere grad bero på lokale initiativer og partnerskaber at igangsætte og drive samskabende projekter. Der vil fortsat kunne skabes nye samarbejder, men i en anden organisatorisk ramme end hidtil. Eksempelvis kan eksisterende partnerskaber som ”Cykling uden alder” og Bornholms Børnealliance potentielt videreføres med støtte fra frivillige kræfter og/eller medarbejdere i de relevante fagcentre. Dette kræver dog, at andre centre eller de frivillige selv har mulighed at tage over, hvilket kan være usikkert på nuværende tidspunkt.

Sammenfattende vurderes konsekvenserne af spareforslaget om nedlæggelse af frivillighedskonsulentstillingen af et omfang, der betyder, at det bliver en udfordring at realisere størstedelen af frivillighedsstrategien som den ser ud i dag.

På den baggrund indstiller administrationen til kommunalbestyrelsen, at den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” nedlægges.

Retningslinjer for Puljen for frivillige sociale indsatser

Uddeling fra Puljen for frivillige sociale indsatser vil i indeværende år ske via Udviklingspuljen, samt hoveduddelingen af 2026-puljen med frist 1. november, som beskrevet i retningslinjerne. Efter hoveduddelingen vil et revideret sæt retningslinjer blive udarbejdet med henblik på politisk behandling, primo 2026.

Idet der ikke er afsat midler til administration i forbindelse med uddeling af Frivillighedsprisen, uddeles Frivillighedsprisen ikke i 2025, og de afsatte midler til præmiepenge indgår i stedet i hoveduddelingen for 2026-puljen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Frivillighedsstrategi færdig

Frivillighedsstrategi 2023-2026

Punkt 9: Igangsættelse af arbejde med program for tværgående ejendomsforvaltning Rum til Velfærd

25/10085

Sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

I denne sag orienteres politikerne om direktionens forslag om at igangsætte arbejdet med program for tværgående "Ejendomsforvaltning: Rum til Velfærd".

Målet for programmet er at gennemføre en langsigtet og bæredygtig udvikling og udmøntning af kommunens ejendomsstrategi indenfor rammerne af kommunens Plan- og Udviklingsstrategi og Kommuneplan som bedst muligt understøtter den demografiske udvikling på Bornholm og understøtter gennemførelse af velfærdsreformer til gavn for borgerne.

Udviklingen af programmet har til formål at konsolidere datagrundlag, skabe overblik over og prioritere relevante projekter, afprøve konkrete initiativer og opsamle erfaringer samt at udarbejde et 10-årigt program for optimering af ejendomsanvendelsen.

Program og konkrete projekter vil efterfølgende blive forelagt til politisk godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Orienteringen tages efterretning, idet programmet for ejendomsforvaltning: "Rum til Velfærd", indgår i materialet til budgetforhandlinger for 2026

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 02-06-2025

Drøftet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Anbefales.

Morten Riis kan ikke medvirke, idet han godt nok ønsker at igangsætte arbejdet med ejendomsforvaltningen, men ikke vil forhåndsdiskontere et muligt provenu herved.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Niclas Fick afventer sin stillingtagen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 04-06-2025

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stillede følgende ændringsforslag til indstillingen:

Orienteringen tages til efterretning, og det indstilles at alene allokeringen til igangsætningen af analysen på 700.000 kr. indgår i materialet til budgetforhandlinger for 2026, mens mulige provener ved fremtidige tiltag først inddrages i takt med, at tiltagene kan beskrives.

Der stemmes om ændringsforslaget: For stemte Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon.
Imod stemte Mark Palmquist, Karen Lynn Jacobsen og Søren Schow.
Ændringsforslaget blev ikke anbefalet.

Der stemmes om direktionens indstilling.

For stemte Mark Palmquist, Karen Lynn Jacobsen og Søren Schow.
Imod stemte Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon, da de udelukkende ønsker at igangsætte analysen.
Direktionens indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund og formål med programmet

Bornholms Regionskommune står over for vedvarende økonomiske udfordringer som følge af en demografisk udvikling med flere ældre borgere, færre erhvervsaktive og stigende forventninger til velfærd og faciliteter. Kommunen ejer samtidig en omfattende ejendomsportefølje, hvor mange bygninger lider under et betydeligt vedligeholdelseefterslæb og ikke lever op til moderne krav om funktionalitet, tilgængelighed og klimahensyn. Det medfører højere driftsudgifter og forringede rammer for både borgere og medarbejdere.

Den aktuelle økonomi nødvendiggør budgetmæssige besparelser – særligt på velfærdsområderne, som udgør langt den største andel af det samlede kommunale budget, men også inden for kultur og fritid (biblioteker, idrætshaller og kulturskole) og administration. Ejendomsforvaltningen spiller en central rolle i denne indsats. Ejendommene udgør de fysiske rammer for velfærden – og ændringer i ejendomsporteføljen påvirker, og påvirkes af, de ydelser kommunen leverer.

En bæredygtig forvaltning af ejendommene er derfor en forudsætning for at leve op til forpligtelsen over for borgerne, og for at undgå generelle nedskæringer, der risikerer at udhule kvaliteten, er det afgørende at handle strategisk: ved at tilpasse og samle tilbud samt optimere anvendelsen af kommunens bygninger.

Programmet skal derfor sikre et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv, hvor kommunens ejendomme udnyttes mere strategisk og effektivt, med henblik på at skabe større værdi i anvendelsen og reducere udgifterne. Når tilbud samles eller funktioner ændres, kan det på den ene side stille krav om investeringer i de bygninger, der skal bære opgaven fremadrettet, men på den anden side, samlet set, reducere driftsudgifter og give indtægter fra afhændede ejendomme.

Udgangspunktet er, at bygningerne – i det omfang det er muligt – skal imødekomme brugernes behov og understøtte kommunens kerneopgaver. En central ide i programmets er, at forandring ikke behøver at være lig med afsavn. Tværtimod skal udviklingen ses som en mulighed for at styrke det samlede kommunale tilbud, skabe bedre fysiske rammer og fremme lokal identitet i erhvervs- og handelsbyer og kommunecenter (jf. Kommuneplanen) gennem mere målrettede og differentierede tilbud. I sidste ende handler det om at sikre, at ejendomsforvaltningen ikke blot er en teknisk øvelse, men en aktiv del af den samlede velfærdsudvikling i kommunen til gavn for borgerne.

Grundlag

Udviklingen af ejendomsforvaltningsprogrammet tager afsæt i Budget 2025:” Bygninger Som led i arbejdet med ejendomsstrategien vil kommunalbestyrelsen sætte øget fokus på en optimal udnyttelse af regionskommunens bygninger og arealer” samt Økonomi- og Klimaudvalgets beslutning i budgetvejledningen d. 19. februar 2025 om en langsigtet og bæredygtig økonomisk planlægning for kommunen, som skal sikre vækst og udvikling indenfor rammerne af gældende Plan- og Udviklingsstrategi og Kommuneplan.

De foreslåede principper i nærværende sag, og det herefter grundlæggende program, er en udmøntning af direktionens mandat, som beskrevet i budgetvejledningen, til at foreslå nødvendige tiltag, herunder justering af kommunens serviceniveauer og servicetilbud for at tilpasse dem til de økonomiske og demografiske realiteter.

Tværgående ejendomsforvaltning

Når der tales om tværgående ejendomsforvaltning menes der:

- Forvaltning af ejendomme, der tilrettelægges med et langsigtet perspektiv, der sikrer bæredygtig udvikling af bæredygtige fysiske rammer for de kommunale kerneopgaver på både kort og lang sigt.

Hvor fokus dermed er på kerneopgavens udvikling og hvor den tværgående indsats skal sikre optimal udnyttelse af kommunens bygninger og arealer. Og hvor bæredygtig forstås som:

- *Økonomisk bæredygtighed*, ved at gennemføre indsatser, som reducerer det samlede arealforbrug eller effektiviserer driften af velfærdsområder, kultur, fritid og administration.
- *Social bæredygtighed*, investeringer i fx ombygning og tilgængelighed, der understøtter kvalitet og fastholder serviceniveauet, gennem en prioritering af færre, men bedre primære ejendomme.
- *Miljømæssig bæredygtighed*, hæve ejendommens tekniske tilstand eller frasælge sekundære ejendomme med ringe miljømæssig standard, og dermed styrke aktiv-/kapitalforvaltningen.

Og med følgende pejlemærker, der skal styre arbejdet:

- Bedre kvalitet til kerneopgaven
- Bruges mere
- Bruges af flere
- Driftes for et lavere budget

Der vil således være fokus på såvel kerneopgaven, som ejendommens fysiske ramme såvel som de bymæssige rammer som ejendommene indgår i.

Programmet er omfattende, tværgående og flerårigt, og går på tværs af administrationen: det stiller desuden væsentlige krav til en overordnet styring, der sikrer koordinering, fremdrift og opfølgning.

Programmets hovedprincipper for servicekatalog og økonomi

En bæredygtig udvikling kan ikke opnås gennem ændringer i ejendomsporteføljen alene – det kræver, at den fysiske forandring følges af organisatoriske og sociale justeringer. De følgende seks principper baserer sig på ovenstående tilgang, og danner det styrende grundlag for det videre arbejde med programmet.

De 6 hovedprincipper:

Velfærden

1. Sikre, at borgerne får samme eller bedre service, selvom der gennemføres besparelser
2. Muliggøre en fortsat høj kvalitet gennem mere optimal anvendelse af ejendomme (fx samling af tilbud)

Økonomi

3. Understøtte et langsigtet totaløkonomisk fokus, hvor man arbejder systematisk med forvaltningen af ejendomsporteføljen og fastholder kommunens værdier
4. Skabe råderum til nødvendige investeringer ved hjælp af fx salg af ejendomme og efterfølgende besparelser på løbende driftsudgifter eller ved besparelse på service.

Ejendommene

5. Tage udgangspunkt i en løbende optimering af ejendomsudnyttelsen for at reducere omkostninger og sikre teknisk tilstand
6. Sikre, at de ejendomme, der bevares, indrettes og opgraderes, så de effektivt understøtter kommunens servicebehov

Budgetforslag med afsæt i tværgående analyse og dialog

Resultatet af ejendomsforvaltningsprogrammet vil være konkrete budgetforslag i løbet af programmets 10-årige løbetid.

Fremgangsmåde

Forslagene vil basere sig på en grundig analyse - som skitseret i de to metodetilgange nedenfor – som sikrer struktur og sammenhæng i analyse og beslutningsgrundlag:

Metode: Velfærdsreformer som ramme for sektoranalyser

1. Politisk beslutning om formål og kriterier for sektor
2. Administrativ analyse af udpegede velfærdsområde eller kultur og fritid eller administration og ejendomsbehov
 - o Mål for den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid, administration
 - o Arbejdsgangsanalyse af den justerede kerneopgave – mennesker og processer
 - o Byggeprogrammering af ejendom
3. Teknisk, økonomisk og juridisk analyse af ejendomme
4. Politisk beslutning om indsats
5. Teknisk gennemførelse af byggeri, flytning mv.
6. Organisatorisk gennemførelse af justering af den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid, administration

Udvælgelsen af de primære ejendomme vil basere sig på kommunens gældende planer, strategier og politikker:

Metode: Kommuneplan, Plan- og Udviklingsstrategi og Ejendomsstrategi

Erhvervs- og handelsbyer og kommunecenter + ejendomsstrategi = Kriterier for udvælgelse af primære ejendomme

- Plan og kommuneplanstrategi/kommuneplan: forstærke byers særskilte identitet
- Ejendomme bør understøtte udvikling af service i byerne
- Demografiske prognoser og tendenser for den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid eller administration, understøttes
 - Geografisk fortætning
 - Aldersmæssig udvikling
- Bruger­mæssig oplevelse og teknisk vurdering af bygningens egnethed
- Teknisk vurdering af ejendom: klima, miljø og tilgængelighed

Proces for involvering

Med det brede fokus på velfærdsreformer, Plan- og Udviklingsstrategi, Kommuneplan og Ejendomsstrategi vil der i de konkrete processer skulle tilrettelægges og koordineres med andre procesforløb i kommunen, hvor det måtte være relevant.

Der vil være en politisk drøftelse om proces for inddragelse for programmet og for projekterne.

Økonomiske konsekvenser

Budget 2026 og 2027

I sommeren 2025 og i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2026, vil kommunalbestyrelsen blive præsenteret for forslag, der ligger inden for programmets område og som overordnet set følger programmets principper. Det er dog ikke, med den tid, der er til rådighed, muligt at gennemføre processerne, som de er tænkt i programmet i fuld udstrækning. Derfor vil en eventuel implementering af forslagene primært bidrage med erfaring, der vil kvalificere programudvikling.

Programmet Rum til Velfærd indgår som en del af de administrative forslag til tværgående besparelser (TVÆR03) i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2026 - dog samlet set med en udvidelse på 700 t.kr i 2026 til programledelse. I overslagsårene 2027-2029 forventes konkrete forslag under programmet samt programledelse, samlet at resultere i en netto besparelse.

Der er sat 235 t.kr svarende til indsats fra og med september 2026, idet der kan opstartes tidligere, dersom det kan prioriteres indenfor de nuværende rammer.

I tabel 1 ses en oversigt over forslag til TVÆR03.

I det administrative forslag til besparelser findes to yderligere emner, der relaterer sig til området, men som nævnt ikke indgår i TVÆR03:

- Forslag BSU-11-01, dagpasning

I bilag 1, side 45, omtales forslaget: Dagtilbudsområdet (0-6 årsområdet) – almenområdet. Principper for fremtidens Dagtilbud er drøftet på BSU-mødet i maj 2025.

- Forslag BSU-12-01, specialtilbud børn

I bilag 1, side 45 omtales forslaget: Specialtilbud børn, sociale tilbud (specialiseret bore- og ungehjem).

samt spareforslag under programmet:

- Forslag TVÆR03

Tabel 1 – Oversigt over forslag der følger programmets principper ved forhandlinger budget 2026

	2026	2027	2028	2029	Evt. bemærkninger
Til budget 2026					
TVÆR-03					
Strukturelle ændringer, fortætning af aktiviteter og funktioner, der reducere behov for kommunale bygninger	0	-2.300	-4.500	-6.800	Strukturændringer og fortætning
Programledelse	235	700	700	700	koordinering, fremdrift og opfølgning
Samlet	235	-1.600	-3.800	-6.100	

Beløb i 1.000 kr. i 2025-pl

Punkt 10: Anlægsbevilling til strategisk udvikling af Rønne - Helhedsplan for Nørrekås

23/11798

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller,

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller,

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I denne sag skal der tages beslutning om at få afsluttet arbejdet med at lave en helhedsplan for Nørrekås. Helhedsplanen gælder frem til 2035. Midlerne, der er tilbage i budgettet fra den strategiske udvikling af Rønne skal bruges til intern projektledelse og konsulentrådgivning.

Anlægsbevillingen til at udvikle Rønne blev først godkendt i juni 2020. Den dækkede både en videreudvikling af bymidten og området ved Nørrekås. I december 2023 blev bevillingen ændret, men stadig inden for det oprindelige budget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

- a) Helhedsplanen for Nørrekås færdiggøres til godkendelse, og
- b) Restbudgettet på 572.594 kr. benyttes til intern projektledelse og rådgivning.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

- a) Udvalget afventer sin stillingtagen
- b) Udvalget afventer sin stillingtagen

Sagsfremstilling

Fase 3 i udviklingen af Nørrekås - helhedsplan

Fase 3 skal munde ud i en plan for området, som gælder de næste 10 år. Planens principper skal indgå i den kommende kommuneplan.

Nørrekås er et rekreativt område ved havet i Rønne. Mange borgere og foreninger bruger og holder af stedet. Men der findes endnu ikke en samlet plan for, hvordan området skal udvikles fremover.

Der er allerede lavet en del materiale med hjælp fra lokale foreninger og aktører. Men nu skal arbejdet tages op igen, så flere kan blive hørt og støtte op. Årsagen til dette, er er kommet nye aktører til. Samtidig er der kommet mere liv i området, blandt andet fordi stedets eneste café nu er åben igen.

Formålet med helhedsplanen er at skabe et samlet overblik over, hvad både kommune og lokale aktører arbejder med.

Planen skal pege på problemer og muligheder i området omkring Nørrekås Lystbådehavn. Den skal også fungere som en rettesnor for nye projekter og tiltag i fremtiden. I den forbindelse vil den nationale arkitekturpolitik ligeledes kunne inspirere.

Planen skal være langsigtet og bygge på fælles tanker og ønsker. Det kræver tæt dialog med borgere, foreninger og erhvervsliv.

Proces for afslutning af arbejdet med helhedsplanen:

- Udbud af rådgiveropgaver
- Rådgiveroplæg til helhedsplan med fokus på arealudlægning og trafikafvikling udarbejdes
- Politisk behandling af oplægget
- Høringsfase
- Indarbejdelse af høringssvar i helhedsplan
- Politisk godkendelse
- Indarbejdelse af principper fra helhedsplanen i kommende kommuneplan

Hvad er en helhedsplan?

En helhedsplan er ikke en juridisk bindende plan. Men den giver en samlet retning for byens udvikling.

Den viser, hvordan byen kan blive et godt sted at bo og være – med afsæt i lokale styrker, udfordringer og drømme for fremtiden.

Baggrund

Arbejdet med Nørrekås bygger på anbefalinger fra Rønnes strategiske udviklingsplan, som blev vedtaget politisk i 2019. Her blev det foreslået at skabe en bedre forbindelse mellem byen og området ved Nørrekås Lystbådehavn. Samtidig skulle området have et løft i kvalitet.

Nørrekås er Bornholms største lystbådehavn og den første havn, mange bådtureister møder.

Der har været flere faser i arbejdet med at udvikle Nørrekås. I første fase blev aktørerne på stedet inviteret til at komme med ønsker og idéer. Det førte til de første skitser til en samlet plan, som blev politisk behandlet i sommeren 2021.

Dog blev der ikke fundet de 500.000 kr., som rådgiverne anbefalede, i budgettet for 2022 til at sætte gang i små projekter.

I 2023 blev anden fase sat i gang. Den handlede om at finde penge udefra til udvikling af området, i samarbejde med Destination Bornholm. Kommunen lavede en ansøgning til en pulje under Erhvervsstyrelsen, og mange lokale aktører blev igen inddraget. Ansøgningen blev godkendt politisk, men fik desværre afslag fra styrelsen.

Siden har arbejdet stået stille, da der ikke har været ressourcer i kommunen til at føre det videre.

Fase 3 begynder i juni 2025 og forventes færdig sommeren 2026.

Økonomiske konsekvenser

Kommunalbestyrelsen godkendte den 22. juni 2020 en anlægsbevilling til strategisk udvikling af Rønne. I december 2022 blev bevillingen ændret, men stadig inden for det oprindelige budget. Budgettet til en arkitektkonkurrence for Dams Gård blev ændret og i stedet brugt på projektledelse i 2023. Arbejdet i bymidten er nu afsluttet.

Der har i perioden været et forbrug, som vises nedenfor.

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling 15. december 2022	Forbrug pr. 10. maj 2025	Restbudget
---------------------	---	-----------------------------------	------------

Bymidten

Rådgivning til udvikling af program for arkitektkonkurrence for Byens Hus samt Torv på Tværs inkl. dialogprocesser med brugergrupper*	700.000	1.062.020	-362.020
Midlertidige aktiviteter i Byens Hus*	150.000	122.313	27.687
Økonomisk og teknisk rådgivning (tekniske beregninger og prisfastsættelser på renovering af bygninger og trafikale tiltag samt udarbejdelse af driftsbudget)*	500.000	166.269	333.731
Projektledelse 2023	700.000	702.570	-2.570
Strategiske lejemål	120.000	154.230	-34.230
Uforudsete udgifter og relaterede udgifter i forbindelse med bl.a. borgerdialog.	86.875	53.405	33.470
I alt	2.256.875	2.260.808	-3.933

Nørrekås

Rådgivning til udarbejdelse af strategisk helhedsplan inkl. volumenstudier	350.000	404.480	-54.480
Midlertidige aktiviteter (særligt aktivering af remisen)	75.000		75.000
Teknisk rådgivning strandparken inkl. ansøgning til Kystdirektoratet	500.000	400.242	99.758
Rådgivning til trafikoplægning	150.000		150.000
Uforudsete udgifter og relaterede udgifter i forbindelse med bl.a. borgerdialog.	60.000	629	59.371
I alt	1.135.000	805.351	329.649

Prisfremskrivning i årene 2020-2025 246.878

I alt 3.391.875 3.066.159 572.594

* Budgetposterne udgør udgifter relateret til fondsstøtten fra Realdania på brutto 675.000 kr.

Der søges i denne sag om godkendelse af, at restbudget på 572.594 kr. benyttes til:

Beløb i hele kroner 2025

Intern projektledelse	152.594
Ekstern rådgivning	420.000
I alt	572.594

Udgiften til projektlederløn bliver konteret til anlægsprojektet

Bilag

Punkt 11: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Orientering

Gensidig orientering gives.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Orientering givet.

Punkt 12: Sager til høring

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- ingen sager sendes i høring

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-06-2025

Godkendt.

Punkt 13: Lukket: Lukket punkt: Orientering fra kulturinstitution

25/8274

Punkt 14: Lukket: Lukket punkt: Poulsker Idrætsforening (PIF) søger om kommunegaranti til køb af fitness-bygning

24/11568